

Μεταφραστική Υπηρεσία Υπουργείου Εξωτερικών, Αθήνα
SERVICE DES TRADUCTIONS DU MINISTERE DES AFFAIRES ETRANGERES DE LA REPUBLIQUE
HELLENIQUE, ATHENES
HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS, TRANSLATION SERVICE, ATHENS

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ

Υπόθεση Καλογράνης και Καλογράνη κατά της Ελλάδας

(Προσφυγή αρ. 17229/08)

ΑΠΟΦΑΣΗ

Στρασβούργο 12 Μαΐου 2010

Η απόφαση αυτή θα γίνει οριστική σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που προβλέπονται από το άρθρο 44 § 2 της Σύμβασης. Μπορεί να επέλθουν κάποιες τροποποιήσεις επί της μορφής.

Στην υπόθεση Καλογράνης και Καλογράνη κατά Ελλάδας,

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (Πρώτο Τμήμα),
αφού συνεδρίασε σε ένα τμήμα που αποτελούσαν οι εξής :

Nina Vajic, Πρόεδρος
Χρήστος Ροζάκης,
Anatoly Kovler,
Elisabeth Shtainer,
Khanlar Hajuyev,
Dean Spielmann,
Giorgio Malinverni, Δικαστές
Και τον κο Soren Nielsen Γραμματέα Τμήματος,

Αφού συσκέφθηκε σε Συμβούλιο στις 22 Απριλίου 2010,
Εξέδωσε την παρούσα απόφαση, η οποία υιοθετήθηκε την ίδια ημερομηνία

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1. Η υπόθεση προέκυψε μετά από προσφυγή (αρ. 17229/08) που στρεφόταν κατά του Ελληνικού Κράτους και την οποία κατέθεσαν δύο υπήκοοι του Κράτους αυτού, ο κος Δημήτριος Καλογράνης και η κα Φανή Καλογράνη («οι προσφεύγοντες»), οι οποίοι προσέφυγαν στο Δικαστήριο στις 24 Μαρτίου 2008 σύμφωνα με το άρθρο 34 της Σύμβασης προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών («η Σύμβαση»).
2. Οι προσφεύγοντες εκπροσωπούνται από τον κο Κ. Παπασωτηρίου, Δικηγόρο Μέλος του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών. Η Ελληνική Κυβέρνηση («η Κυβέρνηση») εκπροσωπείται από τον εκπρόσωπο του οργάνου της, τον Κο Σπυρόπουλο, Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.
3. Στις 26 Ιουνίου 2009, η Πρόεδρος του Πρώτου Τμήματος αποφάσισε να κοινοποιήσει στην Κυβέρνηση την αιτίαση σχετικά με το δικαίωμα πρόσβασης σε Δικαστήριο. Επιπλέον, σύμφωνα με το άρθρο 29 § 3 της Σύμβασης, αποφασίστηκε ότι το Τμήμα θα αποφαινόταν συγχρόνως επί του παραδεκτού και επί της ουσίας.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

I. Τα πραγματικά περιστατικά της υπόθεσης

4. Οι προσφεύγοντες είναι αδέλφια. Γεννήθηκαν αντίστοιχα το 1979 και το 1980 και κατοικούν στην ίδια διεύθυνση στην Αθήνα (Δήμος Αχαρνών).

5. Στις 5 Μαρτίου 1991, ο παππούς των προσφευγόντων, Ιωάννης Νίκας προσέφυγε στο Συμβούλιο της Επικρατείας με αίτηση ακύρωσης κατά απόφασης του Νομάρχη Ανατολικής Αττικής η οποία επιβεβαίωνε την πράξη εφαρμογής μιας χωροταξικής μελέτης με βάση την οποία η διοίκηση του είχε επιβάλει εισφορά γης 5.801 τ.μ. επί του οικοπέδου του το οποίο είχε συνολική επιφάνεια 12.353 τ.μ. Υποστήριξε ότι μετά την εφαρμογή του επίδικου μέτρου, η διοίκηση δεν του επέστρεψε παρά 1.803 τ.μ., αντί για 6.581 τ.μ.

6. Την 1^η Νοεμβρίου 1995, το Συμβούλιο της Επικρατείας αφού σημείωσε ότι ο κος Ιωάννης Νίκας ισχυριζόταν ότι ήταν ιδιοκτήτης του επίδικου οικοπέδου, έκανε δεκτή την αίτηση και ακύρωσε την προσβαλλόμενη απόφαση για έλλειψη αιτιολογίας. Το Ανώτατο Δικαστήριο έκρινε ειδικότερα ότι παρά την ένσταση που άσκησε ο ενδιαφερόμενος κατά της πράξης εφαρμογής και παρά την αίτησή του για αποζημίωση του με εκχώρηση εδαφών, η απόφαση του νομάρχη ανέφερε αόριστα ότι η περιοχή παρουσίαζε ελλειμματικό ισοζύγιο και ότι ο αιτών θα εισέπραττε χρηματική αποζημίωση (απόφαση 5250/1995).

7. Στις 9 Ιανουαρίου 2001 απεβίωσε ο Ιωάννης Νίκας. Σύμφωνα με την διαθήκη του, οι προσφεύγοντες κληρονόμησαν το σχετικό ακίνητο.

8. Στις 27 Μαρτίου 2002, οι προσφεύγοντες ζήτησαν από τον Δήμο Αχαρνών να τροποποιήσει το Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο της περιοχής, σύμφωνα με την απόφαση αρ. 5250/1995 του Συμβουλίου Επικρατείας. Δεν πήρανε καμμία απάντηση. Στις 19 Ιανουαρίου 2004, δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως απόφαση του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων η οποία ενέκρινε την τροποποίηση του Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου της περιοχής. Οι προσφεύγοντες βεβαιώνουν ότι η απόφαση αρ. 5250/1995 του Συμβουλίου Επικρατείας δεν ελήφθη υπόψιν.

9. Εντωμεταξύ, στις 18 Απριλίου 2003, οι προσφεύγοντες προσέφυγαν στην Ειδικό Συμβούλιο του Συμβουλίου της Επικρατείας που είναι υπεύθυνο για τον έλεγχο της εκτέλεσης των αποφάσεων των διοικητικών δικαστηρίων, για να παραπονεθούν για την μη εκτέλεση της απόφασης αρ. 5250/1995.

10. Στις 8 Δεκεμβρίου 2003, το Συμβούλιο ανέφερε ότι η διοίκηση είχε δεχτεί να μην προβεί σε καμμία ενέργεια μετά την απόφαση αρ. 5250/1995 του Συμβουλίου της Επικρατείας, θεωρώντας λανθασμένα ότι υποχρεούταν να προβεί σε τροποποίηση του πολεοδομικού σχεδίου της περιοχής. Όμως, το Συμβούλιο υπογράμμισε ότι σύμφωνα με την απόφαση αρ. 5250/1995, η διοίκηση υποχρεούνταν να επανεξετάσει την υπόθεση και να ερευνήσει αν πληρούνταν οι προϋποθέσεις που απαιτούνταν από το νόμο σε σχέση με το δικαίωμα των προσφευγόντων να τους εκχωρηθούν τα οικοπέδα και στη συνέχεια, να τροποποιήσει την πράξη εφαρμογής, αν αυτό είναι απαραίτητο, ή να αιτιολογήσει δεόντως την αδυναμία της να εκχωρήσει τα οικοπέδα, πράγμα που θα οδηγούσε στην χρηματική αποζημίωση των ενδιαφερομένων. Ως εκ τούτου, το Συμβούλιο διαπίστωσε ότι η διοίκηση είχε παραλείψει να συμμορφωθεί προς την απόφαση αρ. 5250/1995 του Συμβουλίου της Επικρατείας (πρακτικά αρ. 32/2003).

11. Στις 12 Μαΐου 2004 η Διεύθυνση Πολεοδομίας και Χωροταξίας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ανατολικής Αττικής, επικαλούμενη τα πρακτικά υπ'αρ. 32/2003 του Ειδικού Συμβουλίου του Συμβουλίου της Επικρατείας, κάλεσε τον Δήμο Αχαρνών να ενημερώσει για τις ενέργειες στις οποίες είχε προβεί για να συμμορφωθεί με την απόφαση αρ. 5250/1995. Κάλεσε επίσης τους προσφεύγοντες να καταθέσουν τους τίτλους ιδιοκτησίας τους. Με υπόμνημα της 18^{ης} Ιουνίου 2004, αυτοί οι τελευταίοι κατέθεσαν τους τίτλους ιδιοκτησίας τους, καθώς και δέκα τοπογραφικά σχεδιαγράμματα της περιοχής. Το υπόμνημα αυτό παρελήφθη στις 21 Ιουνίου 2004 και πήρε τον αριθμό πρωτοκόλλου 10365.

12. Στις 20 Μαΐου 2004, οι προσφεύγοντες κατέθεσαν έγκληση με παράσταση πολιτικής αγωγής κατά πολλών δημοσίων υπαλλήλων τους οποίους κατηγορούσαν για την παράλειψη της διοίκησης να συμμορφωθεί προς την απόφαση από την οποία αντλούσαν τις αξιώσεις τους. Στο απολογητικό τους υπόμνημα, τέσσερις κατηγορούμενοι παραδέχτηκαν ότι οι προσφεύγοντες είχαν καταθέσει τους τίτλους ιδιοκτησίας τους τον Ιούνιο του 2004 και ότι η υπόθεση βρισκόταν στο σημείο να την αναλάβει ο Δήμος. Στις 30 Νοεμβρίου 2006, ο Εισαγγελέας του Πλημμελειοδικείου

Αθηνών, αφού σημείωσε ότι οι προσφεύγοντες είχαν καταθέσει τους τίτλους ιδιοκτησίας τους τον Ιούνιο του 2004 και ότι την υπόθεση ήταν έτοιμος να την αναλάβει ο Δήμος, θεώρησε ότι δεν υπήρχαν επαρκείς ενδείξεις ενοχής κατά των προσώπων που αναφέρονται στην έγκληση των προσφευγόντων και την απέρριψε (διάταξη αρ. 81-05/39/23Δ. Στις 2 Μαρτίου 2007, οι προσφεύγοντες άσκησαν έφεση κατά της διάταξης. Στις 31 Αυγούστου 2007, ο Εισαγγελέας Εφετών των Αθηνών απέρριψε την έγκληση ως αβάσιμη. Αφού επανέλαβε ότι οι προσφεύγοντες είχαν καταθέσει τους τίτλους ιδιοκτησίας τους τον Ιούνιο του 2004 και ότι ο δήμος Αχαρνών ήταν έτοιμος να αναλάβει την υπόθεση, δεν διαπίστωσε καμμία παράλειψη των εν λόγω δημοσίων υπαλλήλων κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους (διάταξη αρ. 674/2007). Η διάταξη αυτή κοινοποιήθηκε στους προσφεύγοντες στις 27 Σεπτεμβρίου 2007.

13. Στις 13 Ιανουαρίου 2007, η Διεύθυνση Πολεοδομίας και Χωροταξίας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ανατολικής Αττικής ενημέρωσε τους προσφεύγοντες ότι ο φάκελός τους αρ. 10365 της 21^{ης} Ιουνίου 2004 δεν είχε βρεθεί στα αρχεία της Υπηρεσίας και τους κάλεσε να καταθέσουν τους τίτλους ιδιοκτησίας τους, τα τοπογραφικά διαγράμματα και άλλα έγγραφα για να γίνει αναθεώρηση της πράξης εφαρμογής του μέτρου που αφορούσε το επίδικο οικόπεδο.

II. ΤΟ ΟΙΚΕΙΟ ΕΘΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ Η ΟΙΚΕΙΑ ΕΘΝΙΚΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ

14. Το άρθρο 95 § 5 του Συντάγματος ορίζει ότι :

« Η Διοίκηση υποχρεούται να συμμορφώνεται προς τις δικαστικές αποφάσεις. Η παραβίαση της υποχρέωσης αυτής συνεπάγεται την ευθύνη κάθε υπεύθυνου οργάνου, όπως ορίζει ο νόμος».

15. Στις 14 Νοεμβρίου 2002, τέθηκε σε ισχύ ο νόμος υπ'αρ. 3068/2002 για την εκτέλεση των δικαστικών αποφάσεων από την διοίκηση (ΦΕΚ 274/2002). Ο νόμος αυτός προβλέπει μεταξύ άλλων, ότι η διοίκηση έχει την υποχρέωση να συμμορφώνεται χωρίς καθυστέρηση προς τις δικαστικές αποφάσεις και να λαμβάνει όλα τα απαραίτητα μέτρα για την εκτέλεση των αποφάσεων αυτών (άρθρο 1). Ο νόμος προβλέπει την σύσταση τριμελών Συμβουλίων, που συστήνονται στα Ανώτατα Ελληνικά Δικαστήρια (Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο, Άρειο Πάγο, Συμβούλιο της Επικρατείας,

Ελεγκτικό Συνέδριο), που έχουν ως καθήκον να ελέγχουν την καλή εκτέλεση των αποφάσεων των δικαστηρίων τους από την διοίκηση, εντός προθεσμίας που δεν μπορεί να υπερβεί τους τρεις μήνες (εξαιρετικά η προθεσμία αυτή μπορεί να παραταθεί μόνο μία φορά). Τα Συμβούλια αυτά μπορούν ιδίως να ορίσουν ένα δικαστικό για να βοηθήσει την διοίκηση προτείνοντάς της, μεταξύ άλλων τα κατάλληλα μέτρα για να συμμορφωθεί προς την απόφαση. Αν η διοίκηση δεν εκτελέσει την απόφαση εντός προθεσμίας ορισμένης από το Συμβούλιο, της επιβάλλονται ποινές, που μπορούν να ανανεωθούν όσο δεν συμμορφώνεται (άρθρο 3). Πειθαρχικά μέτρα μπορούν επίσης να ληφθούν κατά των οργάνων της διοίκησης που ευθύνονται για την μη εκτέλεση (άρθρο 5). Οι διατάξεις του νόμου υπ' αρ. 3068/2002 εφαρμόζονται στις αποφάσεις που εκδόθηκαν αφότου αυτός τέθηκε σε ισχύ. (άρθρο 6).

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

I. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΕΝΗΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 6 § 1 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

16. Οι προσφεύγοντες διαμαρτύρονται για την άρνηση των εθνικών αρχών να συμμορφωθούν προς την απόφαση αρ. 5250/1995 του Συμβουλίου Επικρατείας. Επικαλούνται το άρθρο 6 § 1 της Σύμβασης, του οποίου τα σχετικά χωρία αναφέρουν τα εξής :

« Παν πρόσωπον έχει δικαίωμα όπως η υπόθεσίς του δικασθῇ δικαίως, ... και εντός λογικής προθεσμίας υπό ... δικαστηρίου, ... το οποίον θα αποφασίση ... επί των αμφισβητήσεων επί των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων του αστικής φύσεως...»

A. Ως προς το παραδεκτό

17. Το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι η αιτίαση αυτή δεν είναι προδήλως αβάσιμη υπό την έννοια του άρθρου 35 § 3 της Σύμβασης. Σημειώνει επίσης ότι δεν αντίκειται σε κανέναν άλλον λόγο απαραδέκτου. Θα πρέπει λοιπόν να κριθεί παραδεκτή.

B. Ως προς την ουσία

18. Οι προσφεύγοντες προσκομίζουν στο Δικαστήριο τους τίτλους ιδιοκτησίας τους και διαμαρτύρονται επειδή, παρόλο που τους είχαν

καταθέσει επίσης ενώπιον της διοίκησης από τον Ιούνιο του 2004, η Διοίκηση αρνούνταν μέχρι την ημέρα αυτή να εκτελέσει την απόφαση 5250/1995.

19. Η Κυβέρνηση διαβεβαιώνει ότι οι διοικητικές αρχές δεν αρνήθηκαν καμμία στιγμή να συμμορφωθούν προς την απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας. Υπογραμμίζει ότι ο αποθανών παππούς των προσφευγόντων δεν ζήτησε ποτέ την εκτέλεση της απόφασης αυτής και ότι οι προσφεύγοντες απευθύνθηκαν πρώτα σε υπηρεσίες που δεν ήταν υπεύθυνες να ενεργήσουν. Σημειώνει ότι οι προσφεύγοντες μέχρι την ημέρα αυτή δεν έχουν καταθέσει τους τίτλους ιδιοκτησίας τους και υποθέτει ότι αυτό οφείλεται στο ότι δεν τους έχουν.

20. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι το δικαίωμα πρόσβασης σε Δικαστήριο που εγγυάται το άρθρο 6 § 1 της Σύμβασης θα ήταν ουτοπικό αν η εθνική έννομη τάξη του συμβαλλόμενου Κράτους επέτρεπε ώστε μια οριστική δικαστική απόφαση και υποχρεωτική να μένει ανενεργή εις βάρος ενός μέρους. Η εκτέλεση μιας απόφασης, οποιασδήποτε δικαιοδοσίας, πρέπει να θεωρηθεί ότι αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της «δίκης» υπό την έννοια του άρθρου 6. Το Δικαστήριο έχει ήδη αναγνωρίζει ότι η πραγματική προστασία του πολίτη και η αποκατάσταση της νομιμότητας συνεπάγονται την υποχρέωση για την διοίκηση, να συμμορφωθεί με μια απόφαση πρωτοβάθμιου ή εν προκειμένω του ανώτατου δικαστηρίου του Κράτους (βλ. απόφαση *Hornsby κατά Ελλάδας*, της 19^{ης} Μαρτίου 1997, § 40 και επ., *Recueil des arrêts et décisions 1997-II*). Επιπλέον, το Δικαστήριο υπογραμμίζει την ιδιαίτερη σημασία που έχει η εκτέλεση των δικαστικών αποφάσεων στα πλαίσια των διοικητικών διαφορών (βλ. *Ιερά Μονή Προφήτου Ηλία Θήρας κατά Ελλάδας*, αρ. 32259/02, § 34, της 22ας Δεκεμβρίου 2005).

21. Στην προκειμένη περίπτωση, το Δικαστήριο σημειώνει κατ'αρχήν ότι τα μέρη συμφωνούν στο γεγονός ότι η απόφαση υπ'αρ. 5250/1995 του Συμβουλίου της Επικρατείας δεν έχει εκτελεστεί ακόμη. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι οι προσφεύγοντες αμελούν μέχρι σήμερα να προσκομίσουν στην διοίκηση τους τίτλους ιδιοκτησίας τους και ότι, για τον λόγο αυτό, είναι αδύνατον στα όργανα της διοίκησης να προβούν στην τροποποίηση της πράξης εφαρμογής του μέτρου που επιβλήθηκε στο επίδικο ακίνητο. Από την πλευρά τους οι προσφεύγοντες επιμένουν στο ότι κατέθεσαν τους τίτλους ιδιοκτησίας τους από τον Ιούνιο του 2004. Το Δικαστήριο πρέπει

λοιπόν να ερευνήσει τους λόγους για τους οποίους δεν έχει εκτελεστεί ακόμη η απόφαση υπ'αρ. 5250/1995.

22. Το δικαστήριο θεωρεί ότι κατ'αρχήν δεν φαίνεται παράλογο το ότι η Διοίκηση ζητά από τους ενδιαφερομένους συμπληρωματικά έγγραφα για να συμμορφωθεί το συντομότερο δυνατόν σε μια δικαστική απόφαση που της επιβάλλει την λήψη ορισμένων θετικών μέτρων. Μια τέτοια απαίτηση δικαιολογείται όταν οι διοικητικές υπηρεσίες δεν έχουν στην κατοχή τους τα απαραίτητα έγγραφα για να εκτελέσουν την δικαστική απόφαση κι αυτό, για να επιταχύνουν την εκτέλεσή της. Ένας τέτοιος λόγος είναι αναμφισβήτητα ευνοϊκός για τον πολίτη. Αντίθετα, όταν η εξέταση του φακέλλου επιτρέπει να συναχθεί ότι η διοίκηση ζητά την προσκόμιση νομικών πράξεων ή κάθε άλλου εγγράφου για να αποφύγει την εκτέλεση μιας οριστικής δικαστικής απόφασης ή για να καθυστερήσει αδικαιολόγητα την εκτέλεσή της, η αποτελεσματικότητα του άρθρου 6 § 1 μπορεί να μειωθεί σημαντικά (βλ. *mutatis mutandis*, *Ρομπότη και Ρομπότης* κατά Ελλάδας, αρ. 14263/04, § 26, 25 Ιανουαρίου 2007, *Κοσμίδης και Κοσμίδου* κατά Ελλάδας, αρ. 32141/04, § 24, 8 Νοεμβρίου 2007).

23. Στην προκειμένη περίπτωση, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι ο ισχυρισμός των προσφευγόντων, οι οποίοι διακηρύσσουν ότι είχαν καταθέσει τους τίτλους ιδιοκτησίας τους τον Ιούνιο του 2004, επιβεβαιώνεται από πολλά στοιχεία του φακέλου, μεταξύ των οποίων, επίσημα έγγραφα, των οποίων η γνησιότητα και η αποδεικτική δύναμη δεν μπορούν να αμφισβητηθούν. Επομένως, ακόμα κι αν το Δικαστήριο παραδέχεται ότι η υπόθεση καθυστέρησε κάπως μέχρις ότου οι προσφεύγοντες να προσφύγουν τον Απρίλιο του 2003 στο Ειδικό Συμβούλιο του Συμβουλίου Επικρατείας (βλ. ανωτέρω παράγραφο 9), και ανεξάρτητα από το αν, ακόμα και απουσία αιτήματος των προσφευγόντων, η διοίκηση υποχρεούται να συμμορφώνεται με δικιά της πρωτοβουλία στις δικαστικές αποφάσεις, δεν μπορούμε παρά να διαπιστώσουμε ότι από την κατάθεση των τίτλων ιδιοκτησίας των προσφευγόντων, η διοίκηση είχε στην διάθεσή της όλα τα απαιτούμενα έγγραφα και ότι δεν είχε πια κανένα λόγο για να μην λάβει τα απαραίτητα μέτρα για την εκτέλεση της απόφασης υπ'αρ. 5250/1995 του Συμβουλίου της Επικρατείας. Επομένως, για το σημερινό μπλοκάρισμα της υπόθεσης, κατά την γνώμη του Δικαστηρίου, ευθύνεται αποκλειστικά η διοίκηση.

24. Με βάση όσα προηγήθηκαν, το Δικαστήριο θεωρεί ότι οι προσφεύγοντες βάσιμα υποστηρίζουν ότι οι εθνικές αρχές παρέλειψαν να

συμμορφωθούν εντός εύλογης προθεσμίας προς την απόφαση υπ'αρ. 5250/1995 του Συμβουλίου της Επικρατείας και στερήσαν έτσι το άρθρο 6 § 1 της Σύμβασης από κάθε αποτελεσματικότητα.

25. Επομένως, υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης.

II. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΕΝΗΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 1 ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΥ ΥΠ'ΑΡ 1.

26. Οι προσφεύγοντες καταγγέλλουν ότι η άρνηση της διοίκησης να τους επιστρέψει 6.581 τ.μ. προσβάλλει το δικαίωμά τους στον σεβασμό της περιουσίας τους. Επικαλούνται το άρθρο 1 του Πρωτοκόλου υπ'αρ. 1 που ορίζει τα εξής :

«Παν φυσικόν ή νομικόν πρόσωπον δικαιούται σεβασμού της περιουσίας του. Ουδείς δύναται να στερηθή της ιδιοκτησίας αυτού ειμή δια λόγους δημοσίας ωπελείας και υπό τους προβλεπομένους, υπό του νόμου και των γενικών αρχών του διεθνούς δικαίου όρους.

Αι προαναφερόμεναι διατάξεις δεν θίγουν το δικαίωμα παντός Κράτους όπως θέση εν ισχύ Νόμους ούς ήθελε κρίνει αναγκαίον προς ρύθμισιν της χρήσεως αγαθών συμφώνως προς το δημόσιον συμφέρον ή προς εξασφάλισιν της καταβολής φόρων ή άλλων εισφορών ή προστίμων.»

Επί του παραδεκτού

27. Το Δικαστήριο σημειώνει ότι η απόφαση υπ'αρ. 5250/1995 του Συμβουλίου της Επικρατείας δεν αναγνώρισε στον παππού των προσφευγόντων το δικαίωμα του να του επιστραφούν 6.581 τ.μ. οικοπέδου, αλλά διέταξε την διοίκηση να επανεξετάσει το θέμα και να λάβει μια απόφαση δεόντως αιτιολογημένη ως προς το αν ο Ιωάννης Νίκας είχε δικαίωμα σ'αυτή την εκχώρηση ακινήτου, και σε καταφατική περίπτωση, να τροποποιήσει την πράξη εφαρμογής ή, αν αυτό δεν ήταν δυνατό, να του καταβάλει χρηματική ικανοποίηση. Υπό τις συνθήκες αυτές, όσο η διοίκηση δεν θα έχει αποφανθεί επί του θέματος, το Δικαστήριο θεωρεί ότι κάθε παράπονο των προσφευγόντων για το δικαίωμά τους στον σεβασμό της περιουσίας τους είναι πρόωμο.

28. Συνεπάγεται ότι η αιτίαση αυτή πρέπει να απορριφθεί, κατ'εφαρμογή του άρθρου 35 §§ 1 και 4 της Σύμβασης.

III. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 41 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

29. Σύμφωνα με το άρθρο 41 της Σύμβασης

«Εάν το Δικαστήριο κρίνει ότι υπήρξε παραβίαση της Σύμβασης ή των Πρωτοκόλλων της, και αν το εσωτερικό δίκαιο του Υψηλού Συμβαλλόμενου Μέρους δεν επιτρέπει παρά μόνο ατελή εξάλειψη των συνεπειών της παραβίασης αυτής, το Δικαστήριο χορηγεί, εφόσον είναι αναγκαίο, στον παθόντα δίκαιη ικανοποίηση.»

A. Ζημία

30. Οι προσφεύγοντες ζητούν για την υλική ζημία την επιστροφή των 6.581 τ.μ οικοπέδου. Ζητούν επίσης 1.000.000 ευρώ για την ηθική βλάβη που έχουν υποστεί.

31. Η Κυβέρνηση καλεί το Δικαστήριο να απορρίψει την αίτηση για υλική ζημία, δηλώνοντας ότι δεν υπάρχει κανένας αιτιώδης σύνδεσμος ανάμεσα στην επικαλούμενη παραβίαση του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης και την υλική ζημία την οποία υπέστησαν οι προσφεύγοντες. Δηλώνει επίσης ότι η διαπίστωση της παραβίασης θα αποτελούσε από μόνη της επαρκή δίκαιη ικανοποίηση για την ηθική βλάβη.

32. Για τους ίδιους λόγους που οδήγησαν το Δικαστήριο να κρίνει αιτιολογημένα απαράδεκτη την αίτηση από το άρθρο 1 του Πρωτοκόλλου αρ. 1 (βλ. ανωτέρω παράγραφος 27), το Δικαστήριο συμφωνεί με την Κυβέρνηση ότι οι προσφεύγοντες δεν μπορούν στο στάδιο αυτό να διεκδικήσουν την επιστροφή ακίνητης έκτασης για την υλική ζημία. Αντίθετα, υπενθυμίζει ότι μια απόφαση που διαπιστώνει μια παραβίαση συνεπάγεται για το εναγόμενο Κράτος την νομική υποχρέωση να θέσει τέλος στην παραβίαση αυτή και να εξαλείψει της συνέπειές της έτσι ώστε να αποκατασταθεί όσο είναι δυνατόν η προηγούμενη κατάσταση (βλ. *Ιατρίδης κατά Ελλάδας*, (δίκαιη ικανοποίηση) [GC], αρ. 31107/96, §32, CEDH 2000-XI, *mutatis mutandis*, *Μπαζούκου κατά Ελλάδας*, αρ. 3028/03, § 26, 21 Απριλίου 2005). Το Δικαστήριο θεωρεί ότι η αρχή αυτή εφαρμόζεται επίσης και στην προκειμένη περίπτωση, σχετικά με την διαπίστωση της παραβίασης του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης. Η Κυβέρνηση πρέπει λοιπόν να εγγυηθεί με τα κατάλληλα μέτρα, ότι η απόφαση υπ'αρ. 5250/1995 του Συμβουλίου Επικρατείας, θα εκτελεστεί δεόντως από την διοίκηση, εντός τριών μηνών από την ημέρα που η παρούσα απόφαση γίνει οριστική, σύμφωνα με τα συμπεράσματα του πρακτικού υπ'αρ. 32/2003 της

Ειδικού Συμβουλίου του Συμβουλίου της Επικρατείας (βλ. ανωτέρω παρ. 10).

33. Επιπλέον, αποφαινόμενο με δικαιοσύνη, σύμφωνα με το άρθρο 41 της Σύμβασης, το Δικαστήριο χορηγεί συνηολικά στους προσφεύγοντες 12.000 € για την ηθική βλάβη, συν κάθε άλλο ποσό που μπορεί να οφείλεται ως φόρος επί του ποσού αυτού.

B. Έξοδα και δικαστική δαπάνη

34. Οι προσφεύγοντες ζητούν επίσης, με την προσκόμιση απόδειξης, 3.000 € για έξοδα και δικαστική δαπάνη ενώπιον του Δικαστηρίου.

35. Η Κυβέρνηση δηλώνει ότι το αίτημα είναι υπερβολικό και θεωρεί ότι το ποσό που πρέπει να επιδικαστεί για το λόγο αυτό δεν θα πρέπει να υπερβεί τα 1.000 €.

36. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι η επιδίκαση των εξόδων και της δικαστικής δαπάνης με βάση το άρθρο 41 προϋποθέτει ότι αυτά αποδεικνύονται ότι είναι πραγματικά, αναγκαία και το ύψος τους εύλογο (βλ. προαναφερθείσα *Ιατρίδης κατά Ελλάδας*, § 54).

37. Στην προκειμένη περίπτωση, έχοντας υπόψη τα δικαιολογητικά που έχει στην κατοχή του το Δικαστήριο και τα προαναφερθέντα κριτήρια, το Δικαστήριο κρίνει εύλογο να επιδικάσει συνολικά στους προσφεύγοντες το αιτούμενο ποσό στο σύνολό του, δηλαδή 3.000 €, καθώς και κάθε ποσό που μπορεί να οφείλεται ως φόρος.

Γ. Τόκοι υπερημερίας

38. Το Δικαστήριο κρίνει σωστό να υπολογισθούν οι τόκοι υπερημερίας με το επιτόκιο διευκολύνσεως οριακού δανεισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τραπεζής, προσαυξανόμενου κατά τρεις ποσοστιαίες μονάδες.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ, ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ, ΟΜΟΦΩΝΑ,

1. *Κηρύσσει* την προσφυγή δεκτή όσον αφορά την αίτηση του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης, και απαράδεκτη για τα περαιτέρω

2. *Κρίνει* ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 § 1 της Σύμβασης

3. *Κρίνει ότι*

α) το εναγόμενο Κράτος πρέπει να εγγυηθεί, εντός τριών μηνών από την ημέρα που η απόφαση θα γίνει οριστική σύμφωνα με το άρθρο 44 § 2 της Σύμβασης, την εκτέλεση την απόφασης αρ. 5250/1995 του Συμβουλίου Επικρατείας, σύμφωνα με τα συμπεράσματα του υπ'αρ. 32/2003 πρακτικού του Ειδικού Συμβουλίου του Συμβουλίου Επικρατείας

β) το Εναγόμενο Κράτος πρέπει να καταβάλει συνολικά στους προσφεύγοντες, εντός της ίδιας προθεσμίας, 12.000 € (δώδεκα χιλιάδες ευρώ) για ηθική βλάβη και 3.000 ευρώ (3.000 €) για έξοδα και δικαστική δαπάνη, συν κάθε άλλο ποσό που μπορεί να οφείλεται από τους προσφεύγοντες ως φόρος

γ) ότι από την εκπνοή της προθεσμίας αυτής και μέχρι την καταβολή, τα ποσά αυτά θα προσανυζάνονται με απλό τόκο με επιτόκιο ίσο με εκείνο της διευκολύνσεως οριακού δανεισμού της Κεντρικής Ευρωπαϊκής Τράπεζας που εφαρμόζεται κατά την περίοδο αυτή, προσανυζανόμενου κατά τρεις ποσοστιαίες μονάδες

4) *Απορρίπτει*, ομόφωνα το αίτημα δίκαιης ικανοποίησης για τα περαιτέρω.

Συντάχτηκε στην γαλλική γλώσσα, στην συνέχεια κοινοποιήθηκε γραπτώς στις 12 Μαΐου 2010, κατ'εφαρμογή του άρθρου 77 §§ 2 και 3 του Κανονισμού.

Soren Nielsen
Γραμματέας
(υπογραφές)

Nina Vajic
Πρόεδρος